

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Lexicon Graecolatinum Novvm

**Scapula, Johannes
Zwinger, Jacob**

Basileae, 1628

X

[urn:nbn:de:bsz:31-107465](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-107465)

χρυσός, vel χρυσός χρυσός, habens euzem teoretam, dolica-
lur. Diof. l. 1. c. 87.
Χρυσός, qui iqualida est cute. Eur. in Rhes.

ΧΡΟΝΟΣ, s. tempus temporis spatium. H. φ. μαλλόν ἐπί τῷ
ματρίῳ ἢ τῷ χρόνῳ. Dem. Olyoth. 3. τίνα γὰρ χρόνον ἢ τίνα και-
ρίαν ἢ παρὸν ἢ μέλλον ζήτησι; Ἄνα χρόνον, aliquandiu item,
tandem. Item in aeterno tempore. Sic & ἐπὶ χρόνον. aliquandiu,
ἢ ἢ μέλλον ἢ ἐπὶ χρόνον. Item χρόνος, temporis diuturnitas, seu
longinquitas: in qua signif. vlturatur & dies. Eurip. in Ale. χρο-
νός μάλ' ἔστι. Plot. in consol. ad Apoll. χρόνος ἢ πάντα περὶ αἰ-
ῶνος εἰσὶν. Hinc χρόνος, exp. tandem, progrediu temporis: vt apud
Thoc. l. 1. ἐββαλλωσιν ἐπὶ τῶν Ἀργείων εἰ Ἀμφικλυῖται
χρόνον. ¶ Item χρόνος, tempus ætatis, ætas, annus: vt in Axioc.
ἀπὸ χρόνου ἢ τῷ χρόνῳ. ¶ Apud gramm. de quantitate syllaba-
rum dicitur vt apud Eust. &c.

Χρονοί, s. ad tempus seu tempora pertinet. Vnde ὁ χρωνικός, li-
bet in quibus annotatur quo tempore quidque gestum sit vel
euenierit apud Luc. in Macrobo. & Plut. in Themist. Item χρωνο-
λογία, s. ad tempus obnoxie cogitationes. Basil.

Χρονοί, vt tempus declarat.
Χρόνος, multo durans tempore, diuturnus: vt χρόνος πάθος, apud
Aet. & χρόνος ἄστρος, Diofco. l. cap. 191. Item qui diu moratur,
sepi, tardus, lentus: vnde χρόνος aliquid ποιῶν quis dicitur,
cum id sero facit, & longo temporis spatio interiecto. Eur. in
Iph. Aut. οὐκ ἔστιν χρόνος δόξαι, Alexis apud Luc. ἄς χρόνος ἐπι-
λοῖται.

Χρονοί, longo tempore. diu pōst, sero, cunctanter.
Χρονοί, diuturnitas, longum temporis intervallum.
Χρονοί, vetustas. Χρονοί, diuturnus: vel vetus.
Χρονοί, longo tempore diuisio, inueterasco: vt χρωνίζοντα ἔλκη, a-
pud Gal. ad Glauc. l. 1. Item motor, tardus, sero venio. Eurip. in
Herc. luct. χρωνίζεις παρὰ τὸ Παιδὸς προσεχόν ὄμμα.
Χρονοί, idem vt χρωνίζοντες ὕδωρ, aqua inueterascens,
Aristot. de color.
Χρονοί, diuturnitas, longinquitas. Item mora, cunctatio.

Composita.

Ἀπὸ χρόνου & ἀπὸ χρόνου, temporis pro tempore positio: a-
pud grammat. vt schol. Eur.
Ἀπὸ χρόνου, s. ἢ, qui tempore seu annis impar non est. Theo-
ph. est de caus. l. 1. c. 22.
Ἀπὸ χρόνου, ex tempore, nullo comprehensus tempore æternus,
Nonn.
Ἀπὸ χρόνου, sine tempore, extra omnem temporis mensuram,
Themist. & Philop.
Ἐπιχρόνοί, breui tempore durans.
Ἐπιχρόνοί, duplex tempus habens, vox gramm.
Ἐπιχρόνοί, lum duorum temporum.
Ἐπιχρόνοί, temporarius, per aliquod tempus durans, Aprian.
Ἐπιχρόνοί, diu permansio, immortalitas, Thuc. l. 3. Item inue-
terasco, Phil. de v. M. l. 3.
Ἐπιχρόνοί, idem Ἐπιχρόνοί, diuturnus, inueteratus.
Ἐπιχρόνοί, immortalitas. Item inueterasco, Gal. ad Glauc.
Ἐπιχρόνοί, tempore seu ætate æqualis & par, contemporaneus,
Ἐπιχρόνοί, tempore æquo, æquali tempore viuo. Heracl. in
epist. ad Hermod.
Ἐπιχρόνοί, idem quod ἰσοχρόνοί. Theop. de caus. pl. l. 4.
Μακροχρόνοί, longo tempore durans, diuturnus. Plat. in Tim.
Μετὰ χρόνον, aliquando pōst tempore faciens aliquid. Apud He-
rod. in Theop. μετὰ χρόνον γὰρ ἰαλλες exp. in cælum volabant,
cælum enim etiam χρόνον dicitur annotat schol. Sed sunt qui le-
ganτ μετὰ χρόνον, vt sit, relicta terra.
Ὀλιγοχρόνοί, qui breuis est tēporis, exiguu temporis spatio du-
rans. Xen. Pæd. 4. [scriptos.
Παυλοχρόνοί, (dec.) omnino exiguu tempore circum-
scriptos, idem quod ἰσοχρόνοί. Greg. in Marcab. enc. [hist.
Ὀμοχρόνοί, eodem tempore lum, tempore æquo. Luc. de scrib.
Πολυχρόνοί, multo seu longo tempore durans, diuturnus. Exp.
& antiquus. Aristot. Xen. Hippoc.
Πολυχρόνοί, diuturnus. Hippoc. epist. ad Demag.
Πολυχρόνοί, diu durans, longæuis lum.
Συγχρόνοί, contemporaneus, coæuus, æqualis.
Συγχρόνοί, coætaneus lum. Exp. & commotus.
Συγχρόνοί, de is dicitur que concurrunt in idem tempus.
Τριχρόνοί, qui trium temporum est. [Geil. l. 17. c. 21.
Τριχρόνοί, omne tempus experians.
Υπερχρόνοί, supra modum χρόνον lum. Hel.
Ἐπὶ χρόνον, amans tempore. Greg. Naz.

Χρῶν, χρῶν &c. vide in χρῶν

ΧΡΥΣΟΣ, s. aurum. O. l. 3. χρυσός χρυσός ἐπὶ κατὰ τιμῆν
ἔστι. Ath. l. 11. οὐκ ἐστὶν αὐτὸ χρυσός, ἀλλ' ἀπὸ χρύσεον. Item vas
aurum seu ex auro confectum, vt apud eundem l. 11. χρυσός ἐστὶν
ἴχθυς. Item piscis quidam aurei coloris. Plin. l. 32.
Χρυσός, & cōtracte χρύσιος, aureus, ex auro factus, vt χρύσιος ἄρ-
μα, l. 1. & χρύσιος χρυσός. Odyss. 3. Sic χρύσιος ποτήριον, χρῶ-
ν

noph. Hellen. 7. Item χρύσιος, suband. χρύσιος, aureus flaret. Plu-
tarch. in Galb. Phal. in ep. Τὸ χρύσιος ἰσὺν dicitur vitellus:
quoniam folius & aurei est coloris, apud Athen. l. 9.

Χρυσός, idem quod χρύσιος, poetice: vt χρύσιος χρύσιος
l. 5. & χρύσιος χρύσιος. Od. 2.

Χρυσός, idem quod χρύσιος. Itē aureus nummus. l. 5. χρύσιος χρύσιος, ep. 119.

Χρυσός, magis aureus. Demetr. Phal.

Χρυσός, idem quod χρύσιος. Plot. in Alex. βασιλικὸν χρύσιον
καμίζοντα. Τα χρύσια dicitur interdu nummi aurei, interdu
vasa & instrumenta, interdu alia ex auro ornamenta: vt apud
Thucyd. lib. 2. Plat. de rep. lib. 2. Plut. in Artot. Scribitur & χρύ-
σιος pro χρύσιος, apud Poll. lib. 7. cap. 24. Quod etiam signifi-
cat officinam aurariam: apud Strab. l. 3. 2. nominat. χρύσιον.

¶ Χρυσός, Helych. est etiam puerorum pudendum.

Χρυσός, idem, aurea: vt χρύσιος χρύσιος, aurea phila: que absolute
χρυσός dicitur, apud Athen. lib. 11. Sic χρύσιος, l. 1. χρύσιος, aurea ves-
tis. Luc. 2

Χρυσός, aureolus, auri colorem referens. Ecce χρύσιος: vt
χρυσός χρύσιος. Herodot. χρύσιος χρύσιος seu χρύσιος dicitur
lapis Lydius cui affricatum aurum probatur. Poll. l. 7. Her-
ba quoque χρύσιος χρύσιος dicitur, teste Gal. Item sedum
maius: apud Diofco.

Χρυσός, q. d. aurulum in orat. contra sophist. Item χρύσιος, parum au-
ri. Phal. χρύσιος χρύσιος & χρύσιος χρύσιος, idem apud Aristoph. in Ba-
byl. & Eust.

Χρυσός, idem, nomen insecti: apud Aristot. hist. an. lib. 5. cap. 19.
Gaza, autcola seu aurelia.

Χρυσός, auro exorno, vel aureis vestibus & monilibus. Helych.

Χρυσός, auro similis luti, sicut aureolus: vt χρύσιος χρύσιος
Athen. lib. 7. [vt apud eundem lib. 5.

Χρυσός, auro obduco, in auro, de auro: vnde χρύσιος χρύσιος χρύσιος
Χρυσός, vas aureum. Idem lib. 6. ex lvi.

Χρυσός, auratura, deauratio, inauratio. Plut.

Composita.

Ἀμύχρυσος, gemma in qua aurum arenis videtur mistum esse,
Plin. lib. 27. cap. 11.
Ἀπὸ χρύσιος, de auro auro perlino.
Ἀπὸ χρύσιος, s. ἢ, auro carens, nihil auri habens. Plat. de leg. lib. 3.
Ἀπὸ χρύσιος, auro dilinctus, aurum intermixtum habens, inauratus: vt
ἀπὸ χρύσιος χρύσιος, Athen. lib. 5.
Ἐπιχρυσός, aurum habens, in quo aurum est.
Ἐπιχρυσός, nomen plantæ aureum colorem habentis, apud
Theophr. hist. pl. l. 9. c. 21. Eadem dicitur & ἐπιχρυσός, apud
Theophr. idyll. 1. Nic. in Ther. & Diofco. l. 4. c. 56.
Ἐπιχρυσός, auro obduco, inauratus: vt ἐπιχρυσός χρύσιος, apud
Zachar. auro abundans, diues auri. Eur. [Plat. de leg.
Ἐπιχρυσός, ex dimidia parte aureus: vel nummus aureus dimi-
dio illate valens. Poll. ex Anaxand.
Ἐπιχρυσός, auro par, qui auro par, qui auro tependitur.
Κατὰ χρύσιος, idem quod χρύσιος, Eurip. Metaphoricè apud Di-
philum. Εὐερεῖ δ' αὖς dicitur κατὰ χρύσιος.
Κατὰ χρύσιος, in auro, de auro apud Plut. in Per. κατὰ χρύσιος
τὴν πόλιν, exp. auro vibem illustrantes.
Λαμπροχρυσός, aureus interueniente candida vena. Plin. l. 37. c. 9.
Πάροχρυσός, totus aureus. Eur. & Aristoph. Πάροχρυσός, idem. l. 11.
Περίχρυσός, circumcirca aureus vel inauratus.
Περίχρυσός, de auro, auro circumuictio.
Πολυχρυσός, multum auri habens, affluens auro, Il. 6. Xen. Pæd. 4.
Τοσχοχρυσός, s. ἢ, exp. lima aurum atterens, ex Epigr. Pro quo scri-
bendum videtur Τοσχοχρυσός ἢ Τελίω.
Υπερχρυσός, cui aliquid auri subest, sobaureus.
Φιλοχρυσός, auri amans, auro inhaens. Luc. in Gal.
Φιλοχρυσός, auri amor.
Ψευδοχρυσός, aurum arte mentiens.

Χρῶν, χρῶν, χρῶν, ἀπὸ χρῶν &c. vide in χρῶν
Χρῶν, χρῶν, χρῶν, c. in χρῶν

ΧΥΛΟΣ, s. succus: proprie is quem res antiquæ tunc dicitur & can-
dant. * vnde & ἄχυρος dicitur: vt χυλός χυλός, Galen. ad
Glauc. l. 1. χυλός σφραγίς, Diofco. lib. 5. Apud medicos peculiari-
ter sic dicitur succus quem ventriculus per conuersionem d
cibus euicit, & qui sanguinis est materia. ¶ Item ἄχυρος: vt a-
pud Aristot. eth. l. 4. c. 10. τὰς γὰρ χυλῶν ὁδὸν ἢ ἀπὸ τῶν χυ-
λῶν. Sic Theophr. de caus. pl. l. 6. c. 18. διαφορὰ δ' ἐστὶν χυλῶν
ἐπιχρυσός, ἀπὸ τῶν χυλῶν & ὀσφίον.

Χυλός, s. ἢ, succolus: vel succi speciem gerens: aut qui d
succoium genere est. Τὸ χυλός, pars succola, ipse succus,
Diofco. l. 3. c. 24.

Χυλός, q. d. succulus. Apud Aet. & Nicol. Alex. sic dicitur de
cōctio herba ἢ que fit adiectio mediocri melle aut saccharo.

Χυλός, in succum redigo, haurio vel succum exprimo: vnde χρύσιος
χυλῶν χρύσιος apud Diofco. l. 2. c. 112.

Χυλός, s. ἢ, succi expr. sio: vel ipse succus & cremor ex-
pressus. Diofco. l. 2. c. 108. Item succi generatio propria ventri-
culi cibus in chyrum mutantis.

Χυλός, idem quod χυλός, succum elicio, in succo resoluo: vnde
H H H B 2 passus

